

Kalinowska, Jadwiga Ambrozja

"Ora et labora" - biuletyn wewnętrzny Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek w latach 1958-1988

Studia Redemptorystowskie nr 10, 401-420

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Jadwiga A. Kalinowska OSB
UWM – Olsztyn

„ORA ET LABORA” – BIULETYN WEWNĘTRZNY ZGROMADZENIA SIÓSTR BENEDYKTYNEK MISJONAREK W LATACH 1958–1988

- Słowa kluczowe:** Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek, inicjator biuletynu wewnętrznego Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek, biuletyn „Ora et labora”, czyli „Pisemko”
- Keywords:** Congregation of the Missionary Benedictine, the initiator of the internal bulletin of the daughters of Benedictine Missionary, newsletter „Ora et labora” or „Pisemko”
- Schlüsselwörter:** Das die Schwestern der Benediktinerinnen der Missionarinnen Erheben, der Initiator des Bulletins des internen die Schwestern der Benediktinerinnen der Missionarinnen Erhebens, das Bulletin „Ora et labora” beziehungsweise das „Pisemko”

Wstęp

Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek¹ swoje powstanie (w 1917 roku w Białej Cerkwi pod Kijowem – ówczesne ziemie polskie pod zaborem rosyjskim) i rozwój zawdzięcza Opatrzności Bożej, która przy kolebce Zgromadzenia oraz na trudnym szlaku (Biała Cerkiew–Kowel–Łuck–Końskowola–Kwidzyn) wspólnotowego wzrastania liczebnego i duchowego sióstr postawiła jako przewodników życiowych troje ludzi. Byli to: matka Jadwiga Józefa Kulesza OSB (ok. 1859–1931), mniszka wileńskiego konwentu pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej – założycielka Zgromadzenia²; Jadwiga z Rusanowskich Aleksandrowiczowa (1881–1948), matka siedmiorga dzieci –

¹ Ta nazwa Zgromadzenia obowiązuje od czasu generalnej kapituły posoborowej w 1968 roku. O poprzednich nazwach Zgromadzenia zob. A.J. Kalinowska OSB, *Prosto na krzywych liniach. Życie i działalność m. Jadwigi Józefy Kuleszy (ok. 1859–1931) Założycielki Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek*, Olsztyn 1996, s. 29.

² Najnowszy stan badań nad życiem i działalnością Założycielki Zgromadzenia znajduje się w: *Rok Jubileuszowy 75-lecia śmierci Założycielki matki Jadwigi Józefy Kuleszy OSB w Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Misjonarek 2006/2007*, red. A.J. Kalinowska, Olsztyn 2010, zvl. s. 49–53 i 59–97.

współzałożycielka³, i najmłodszy z tej grupy, a najdłużej posługujący naszej wspólnocie w różnorodny sposób ks. Antoni Jagłowski (1891–1974)⁴, kapłan diecezji płockiej, student Akademii Duchownej w Sankt Petersburgu – pierwszy kapelan i opiekun nowo powstałej rodziny benedyktyńskiej. Każda z tych osób we właściwym jej czasie i na miarę swych możliwości spełniła w naszym Zgromadzeniu ważne i niezastąpione zadania, dlatego młoda wspólnota zakonna mogła budować swą przyszłość wraz z nimi i na otrzymanym od nich dziedzictwie duchowym i materialnym. Mogła też mimo wielu zewnętrznych i wewnętrznych przeszkód rozwijać się, a obecnie szybkim krokiem podążać do jubileuszu 100-lecia swego istnienia i działalności (2017).

Myślę, że w sferze wskazywania kierunków rozwoju i pomocy duchowej, administracyjnej i materialnej ks. Antoni Jagłowski był dla tej wspólnoty bardzo pożyteczny, a nawet konieczny. Praktyczne rady dla naszej wspólnoty zakonnej w czasie przeżywania jubileuszu 40-lecia Zgromadzenia zawarł w zakończeniu swego artykułu *Zapalona pochodnia*⁵. Wynika z nich ojcowska troska: 1) o rozwój ducha liturgicznego w Zgromadzeniu, 2) o opiekę i stworzenie odpowiedniego klimatu dla rozwoju talentów w dziedzinie muzyki i śpiewu oraz malarstwa religijnego, 3) o udoskonalenie sztuki hafciarskiej i introligatorskiej, 4) o stworzenie elity sióstr pisarek, które próbowałyby swoich sił pisarskich, układając rozmyślenia i konferencje itp. na razie na własny użytek, 5) wreszcie o przyspieszenie kształcenia sióstr w jak najwyższym zakresie.

Ks. Jagłowski, zwany w naszej rodzinie zakonnej Ojcem, w swoich poczynaniach był bardzo pokorny i określał się mianem „ten trzeci”⁶, chociaż niektórzy księża wołyńscy z kresów wschodnich II RP, widząc liczne zasługi tego kapłana dla naszego Zgromadzenia, uważali go za założyciela, a siostry benedyktyнки misjonarki nazywali popularnie jagłowiankami⁷.

³ Jadwiga Aleksandrowicz, z domu Russanowska (1881–1948); zob. w: *Błogosławieni, którzy umierają w Panu. Nekrologia Sióstr Benedyktynek Misjonarek i szczególnych dobroczyńców Zgromadzenia*, red. A.J. Kalinowska OSB, Olsztyn 2000, s. 293–295. Postać ta wymaga jeszcze kwerend źródłowych celem pełniejszego naświetlenia jej dobroczynności dla nowo powstałego zgromadzenia benedyktyńskiego w Białej Cerkwi.

⁴ Badania archiwalne nad życiem, działalnością i spuścizną piśmienniczą ks. Antoniego Jagłowskiego również zostały zapoczątkowane. Powstały też nieliczne opracowania, zob. *Rok Jubileuszowy 75-lecia śmierci Założycielki...*, dz. cyt., s. 49 i 52.

⁵ A. Jagłowski, *Zapalona pochodnia*, w: *Księga Jubileuszowa 40-lecia Zgromadzenia Sióstr Misjonarek św. o. Benedykta*, s. 25 (mps w ABMO).

⁶ Zob. *Ten trzeci*, w: A. Jagłowski, *Historia Zgromadzenia Sióstr Misjonarek św. o. Benedykta. Okres I. (Biała Cerkiew)*, Olsztyn 1955, s. 31–36 (mps w ABMO).

⁷ Autorka artykułu sama osobiście tego doświadczyła w Kurii Biskupiej Diecezji Warmińskiej w Olsztynie, gdy w 1975 roku została tam zatrudniona przez biskupa warmińskiego dra Józefa Drzazgę.

Jako kapelan ks. Antoni kochał siostry i znajdujące się pod ich opieką sieroty. Stał się dla nich wszystkich ojcem i tak był powszechnie nazywany. W Łucku w sierocińcu prowadzonym przez siostry benedyktyнки, zwanym Teresinek, redagował m.in. periodyk „Pszczółka”⁸. Często przemawiając do naszych sióstr, niejako się z nimi utożsamiał; o benedyktyńkach misjonarkach mawiał „nasze Zgromadzenie”⁹. Jego zasługi dla rozwoju wspólnot białocerkiewskiej, kowelskiej, łuckiej i kwidzyńskiej oraz wielu, wielu naszych sióstr osobiście – są wielkie i nie do końca jeszcze wydobyte na światło dzienne. Niemniej jednak przy każdej okazji pisząc artykuły o tematyce zakonnej, nie omieszkam podkreślać udziału ks. Jagłowskiego w rozwoju naszej benedyktyńskiej wspólnoty¹⁰. Jedną z trwałych, jeszcze nieopracowanych jego zasług jest powołanie do życia w naszym Zgromadzeniu biuletynu wewnętrznego, służącego umocnieniu więzi wspólnotowej.

Nie jest to jakiś ewenement, gdyż w żeńskich zgromadzeniach zakonnych takie biuletyny znane są od dawna pod różnymi tytułami, np. u sióstr salwatorianek „Wiadomości Prowincjalne”, u sióstr szarych urszulanek „Szary Posłaniec”, u sióstr katarzynek „Łącznik” itp.

Przy lekturze naszego periodyku „Ora et labora” nasuwają się różne pytania. Jaka była geneza pojawienia się tego biuletynu wewnętrznego w naszym Zgromadzeniu? Co zawierał w tym względzie projekt autorstwa ks. Jagłowskiego? Jak wyglądała przez 30 lat realizacja jego wizji w konkretnych warunkach życia codziennego sióstr? Na te i inne pytania spróbujemy odpowiedzieć w niniejszym artykule, opracowanym na podstawie materiałów archiwalnych znajdujących się w Archiwum Sióstr Benedyktynek Misjonarek w Domu Generalnym w Otwocku (ABMO). Ponieważ materiału jest dość dużo, a ramy artykułu są ograniczone, ze względów formalnych podzielimy go na dwie części. Pierwszą z nich, obejmującą 30 lat (1958–1988), zaprezentujemy poniżej. Drugą przedstawimy w odrębnym artykule.

1. Geneza i projekt zawartości oraz sposobu realizacji tzw. „Pisemka” jako kwartalnika

Aktualnie funkcjonujący Biuletyn Wewnętrzny Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek „Ora et labora”, liczący obecnie (2011) 52 numery

⁸ J. Kalinowska, *Jagłowski Antoni, ks.*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 7, Lublin 1997, kol. 676–677; J.K. Sałacińska, *Ks. Antoni Jagłowski (zw. ojcem), 1891–1974*, w: *Błogosławieni, którzy umierają w Panu*, dz. cyt., s. 277–281, zwł. s. 278.

⁹ Np. w *Księżdzę Jubileuszowej 40-lecia Zgromadzenia* i często w konferencjach ascetycznych głoszonych do sióstr.

¹⁰ Por. A.J. Kalinowska, *Troska Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek o wyższe wykształcenie swoich członków (aspekt historyczno-geograficzny)*, „*Studia Redemptorystowskie*” 9 (2011), s. 243–270.

(zeszyty), jak wspomniano, zawdzięcza swe powstanie ks. Antoniemu Jagłowskiemu. On to z okazji 40-lecia Zgromadzenia zaproponował siostrze wykonanie *Księgi Jubileuszowej na 40-lecie istnienia Zgromadzenia Sióstr Misjonarek św. O. Benedykta* (Kwidzyn 1957)¹¹, a w niej m.in. przedstawił swoją wizję tego biuletynu, zwanego popularnie „Pisemkiem”, jako owocu Roku Jubileuszowego. Siostry z radością przyjęły tę propozycję i włączyły się w jej realizację na miarę swoich sił. Szczególnie zaznaczyły swój wkład w powstaniu tego dzieła przez własnoręcznie wykonane, harmonizujące z treścią ilustracje i opracowanie kilku z zamieszczonych tam artykułów.

Według koncepcji księdza kapelana periodyk ten miał nosić tytuł „Na chwałę Zakonu”. Na stronie tytułowej u góry miał zawierać hasło przyjęte przez św. Benedykta z Nursji, opata: „Aby we wszystkim był Bóg uwielbiony” (1 P 4,10), następnie tytuł i nazwę wydawnictwa: Wydawnictwo Sióstr Misjonarek Benedyktynek¹² oraz okolicznościową datę.

Zgodnie z założeniami pomysłodawcy, w pierwszym numerze w *Słowie wstępnym* należało wyjaśnić cel „naszego Pisemka”. W czasopiśmie powinno się zatem publikować artykuły o tematyce dowolnej z życia zakonnego w ogóle, a w szczególności z życia naszego Zgromadzenia, artykuły ascetyczne, a także fragmenty kronik: *Kronikę Domu Głównego* (obecnie zwanego Generalnym) i *Kronikę domów filialnych* (czyli *Kroniki placówek*) oraz inne różnorodności¹³.

Projekt ks. Jagłowskiego przewidywał praktyczną realizację tego przedsięwzięcia¹⁴:

- „1. W Domu Głównym tworzy się komitet redakcyjny.
2. Zespół sióstr-pisarek zobowiązuje się pisać artykuły.
3. W każdym domu filialnym ustanawia się urząd kronikarki, który do każdego numeru nadsyła wiadomości z życia swego domu.
[Ponieważ pismo miało być kwartalnikiem, więc:]
4. Materiał do numeru pierwszego należy nadesłać do dnia 1 III 1958 roku. [„Pisemko” nr 1 ma się ukazać z datą Wielkanocy 1958 roku].
5. [„Pisemko”] nr 2 powinno ukazać się z datą: 24 VI 1958 roku, nr 3 – z datą: 23 IX 1958 roku, nr 4 – na Boże Narodzenie 1958 roku”.

¹¹ Ta *Księga Jubileuszowa* (mps w ABMO) liczy 90 stron paginowanych i spis treści. Na 91 stronie nieliczbowanej autor podał projekt tytułu „Pisemka”: „Na chwałę Zakonu”.

¹² Tamże, s. 91.

¹³ Tematyka materiałów do publikacji, tamże.

¹⁴ Tamże, punkty od 1–5 w dolnej części strony.

Tu trzeba wyjaśnić, że podane daty są znaczące: 24 czerwca 1958 roku to 41. rocznica założenia Zgromadzenia, a 23 września 1958 roku to dzień imienin ówczesnej przełożonej generalnej m. Tekli Pauliny Domańskiej¹⁵.

2. Realizacja projektu ks. Jagłowskiego oraz sprecyzowanie zasadniczego i dalszego celu „Pisemka”

Przyjrzyjmy się bliżej realizacji zaprezentowanego projektu. Z przekazu ustnego wiadomo¹⁶, że komitet redakcyjny stanowiły wówczas s. Bronisława Janina Krajewska – wikariuszka generalna, i s. Cecylia Zofia Serwońska – mistrzyni nowicjatu. Redaktorki starały się dokładnie wypełniać swe obowiązki. Nie mogły jednak, zgodnie z opinią wielu sióstr, z pokory przyjąć zaproponowanego tytułu „Na chwałę Zakonu”. W zamian wzięły z tradycji benedyktyńskiej hasło „Ora et labora” i przedstawiły pierwszorzędny i drugorzędny cel publikowania tego biuletynu, o czym m.in. napisały w *Słowie wstępnym* do pierwszego numeru, wydanego na Wielkanoc 1958 roku:

Zewnętrzny, skromny owocem Roku Jubileuszowego, a zarazem sygnałem, przypominającym nam obowiązki stojące przed nami w ciągu 9-letniej nowenny [przed złotym jubileuszem Zgromadzenia] będzie redagowane przez Dom Główny [!] „Pisemko”, które ma być wydawane cztery razy w roku. Inicjatorem tego „Pisemka” jest nasz czcigodny Ojciec, ks. prałat Antoni Jagłowski. „Pisemko” miało wychodzić [!] pod tytułem „Ku chwale Zakonu”. Ten tytuł spotkał się ze sprzeciwem wielu Sióstr, które prawdopodobnie z pokory bały się wyrazów: „Ku chwale”, pomimo że nie są one tak groźne, boć przecież chwała Zgromadzenia powinna nam leżeć na sercu. Tytuł musiał ulec zmianie. Ponieważ z braku czasu nie można było poddać go dyskusji, redakcja uważała, że można zaryzykować i dać „Pisemku” jako tytuł benedyktyńskie hasło: „Ora et labora”. (...) Uważamy, że tytuł „Ora et labora” jest bardzo na czasie. Dziś, kiedy „herezja czynu” opanowała cały świat i wkradła się do życia zakonnego (...) konieczny jest pewien bodziec zewnętrzny, przypominający nam systematycznie wśród nawału pracy, obowiązków modlitwy. Niech nasze „Pisemko” będzie właśnie tym bodźcem. To jest właściwie jego zasadniczy cel. Dalszym celem jest zainteresowanie wszystkich Sióstr życiem i pracą całego Zgromadzenia i poszczególnych domów, by tym sposobem zacieśniała się wzajemna więź między Siostrami i potęgowała się miłość do wspólnej naszej matki – Zgromadzenia, by wydoskonaliło się w Siostrach poczucie obowiązku poświęcania się i pracy dla dobra całego Zgromadzenia¹⁷.

¹⁵ J.K. Sałacińska, M. M. Tekla Paulina Domańska (1898–1980), w: *Błogosławieni, którzy umierają w Panu*, dz. cyt., s. 130–134.

¹⁶ Wywiad ustny z m. Cecylią Serwońską, 19 marca 2011, w Domu Generalnym Zgromadzenia w Otwocku.

¹⁷ Jest to „Ora et labora” 1 (1958), s. 1–2.

Z przytoczonego tekstu jasno wynikają uzasadnienie nowego tytułu „Pisemka” i ascetyczne cele publikowanego biuletynu. Są nimi: stawianie w życiu na pierwszym planie modlitwy, a następnie zacieśnianie więzi siostrzanej wraz z miłością i poświęcaniem się dla dobra całego Zgromadzenia – wspólnej matki jego członkiń.

Nadsyłane teksty w formie prozy lub poezji redagowano i przepisywano na maszynie w odpowiedniej liczbie egzemplarzy, by wystarczyło dla Domu Generalnego i ówczesnych placówek, następnie oprawiano je w introligatorni zakonnej w tekturowe okładki. Tak przygotowane egzemplarze przekazywano odpłatnie do domów filialnych. Odpłatność była konieczna, bo materiały biurowe kosztowały, a maszyna do pisania przekazana do sekretariatu Zgromadzenia przez byłą mistrzynię nowicjatu s. Franciszkę Zieleniewską była już wysłużona i często się psuła, więc zamierzano kupić nową¹⁸.

3. Częstotliwość publikowania „Ora et labora” – Biuletynu Wewnętrznego Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek

Publikowanie biuletynu było zawsze firmowane przez Dom Generalny Zgromadzenia, który w latach 1945–1986 miał swoją siedzibę w Kwidzynie, a od roku 1986 w Otwocku. Chociaż w założeniu inicjatora wydawnictwa „Pisemko” miało być kwartalnikiem, w rzeczywistości było tylko przymierzane do tego modelu i jego częstotliwość z różnych powodów nie była regularna, co ilustruje poniższa tabela.

Rok	Nr	Miejsce i okoliczność wydania	Liczba pozycji w numerze biuletynu	Liczba stron w numerze (zeszycie)
1958	1	Kwidzyn 1958–1986 Wielkanoc (06.04.)	10	34
1958	2	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	14	47
1959	3	Nowy Rok Wielkanoc (28.03.)	11	41
1959	4	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	12	25
1959	5		9	24
1960	6	Wielkanoc (17.04.)	9	46
1960	7	Boże Narodzenie	14	36

¹⁸ Zob. „Ora et labora” 4 (1959), s. 25.

1961	8	Uroczystość Chrystusa Króla (26.10.)	9	30
1961	9	Boże Narodzenie	12	33
1962	10	Wielkanoc (22.04.)	10	36
1962	11	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	11	34
1962	12	Boże Narodzenie	8	33
1963	13	Wielkanoc (14.04.)	13	42
1963	14	Boże Narodzenie	10	53
1964	15	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.) Jubileusz 50-lecia kapłaństwa ks. A.J.	11	34
1965	16	Wielkanoc (18.04.)	10	30
1966	17	Boże Narodzenie	8	48
1969	18	Uroczystość św. Benedykta (21.03.)	7	48
1969	19	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	9	49
1969	20	Uroczystość Chrystusa Króla (26.10.)	11	44
1975	21	Uroczystość Najśw. Serca Pana Jezusa (06.06.)	13	37
1975/76	22	Boże Narodzenie i Nowy Rok	8	27
1986	23	01.09. Otwock –	15	42
1986/87	24	Boże Narodzenie Nowy Rok	13	36
1987	25	Wielkanoc (19.04.)	10	26
1987	26	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	10	37
1987	27	01.09.	19	69
1987/88	28	Boże Narodzenie Nowy Rok	9	58
1988	29	Wielkanoc (03.04.)	8	35
1988	30	Rocznica założenia Zgromadzenia (24.06.)	5	25
Razem 30 lat	Ra- zem 30 nr	Zazwyczaj z okazji uroczystości roku liturgicznego	W sumie 325 pozycji	W sumie 1159 stron A4

Na podstawie tabeli można się zorientować, że z wyjątkiem roku 1987 w omawianym okresie 30 lat nie można mówić o regularnym publikowaniu biuletynu. W 1958 roku wydano dwa numery; w 1959 – trzy; w 1960 – dwa; w 1961 – dwa; w 1962 – trzy; w 1963 – dwa; w 1964 – jeden; w 1965 – jeden; w 1966 – jeden; w latach 1967–1968 – żadnego; w 1969 roku – trzy; w latach 1970–1974 – żadnego; w 1975 roku – jeden; w 1975/76 – jeden, w latach 1976–1986 – żadnego; w 1986 roku – dwa numery; w 1987 – cztery; w 1988 – dwa.

W latach 1958–1988 jeden opublikowany numer przypada średnio na jeden rok, więc nie można praktycznie uważać tego periodyku za kwartalnik. Przerwy w wydawaniu biuletynu były powodowane nadmierną ilością zajęć obowiązkowych członkiń redakcji.

Redagowanie i przepisywanie na maszynie nadesłanych tekstów było zajęciem nadobowiązkowym, dlatego też często ustępowało przed zasadniczymi obowiązkami siostr. Niekiedy brakowało nadesłanych z placówek kronik. W pewnych sytuacjach, zwykle po kapitułach generalnych w Zgromadzeniu, redagowanie i publikowanie „Ora et labora” było wznawiane w myśl zaleceń pokapitułnych. Tak było po kapitułach w 1968 i w 1974 roku, w 1980 roku jednak nie wznowiono biuletynu. Skuteczniejsza pod tym względem okazała się kapituła generalna w Otwocku w 1986 roku, po której nasz biuletyn ukazywał się regularnie przez kilka lat jako kwartalnik.

W sumie przez 30 lat opublikowano 30 numerów, które razem zawierały 325 pozycji (w tym 29 stron spisu treści) na 1159 stronach A4. Od numeru 13 (1963) zamiast dotychczasowego podtytułu zaczęto używać nazwy¹⁹ „Biuletyn Wewnętrzny Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Benedyktynek”. Od numeru 23 (1986) rozpoczęto powielanie obustronne tekstu przepisane go na maszynie w kserokopiarce, co poprawiło estetykę każdego egzemplarza i zmniejszyło zużycie papieru. Wraz ze zmianą nazwy Zgromadzenia na: Benedyktynki Misjonarki, nowe brzmienie nazwy zastosowano w podtytule biuletynu, począwszy od nr 18 (1969).

Warto jeszcze przyjrzeć się autorom piszącym do naszego biuletynu „Ora et labora” oraz poruszanej tam tematyce, którą można odczytać z podanych tytułów publikowanych prac.

¹⁹ Bez jakiegokolwiek wyjaśnienia tej zmiany.

4. Autorzy piszący do biuletynu „Ora et labora” i jego tematyka

Autorzy	Tytuły publikowanych prac	Nr zeszytu, rok wydania	Strony zeszytu
1. Siostry Białczak Agnia	1. <i>Działalność charytatywna Prymasów Polski (1414–1794)</i> 2. <i>Rok Święty w życiu benedyktyńki misjonarki</i> 3. <i>Nasz wkład w dzieło powołań kapłańskich, zakonnych i misyjnych</i> . 3.	17 (1966) 21 (1975) 21 (1975)	21–38 4–8 14–19
Bińkowska Apolonia	<i>Elk: Kronika domu, ul. Kilińskiego 2</i>	19 (1969)	35–37
Cejnóg Sylwia	<i>Paławy: Kronika domu ul. Czartoryskich 5</i>	29 (1988)	30–35
Domańska Tekla (m. gen.)	<i>O siostrach białocerkiewskich</i>	2 (1958)	1–6
Engler Augustyna	<i>Skądże mi to, że Matka Pana mego przyszła do mnie</i>	11 (1962)	20
Engler Augustyna, Perlińska Magdalena	<i>Wspomnienia o śp. Urszuli Wąsowicz</i>	29 (1988)	12
Kalinowska Ambrozja	1. <i>Maryja w kopii cudownego obrazu nawiedza diecezję warmiń.</i> 2. <i>Współczesna pobożność maryjna polska i jej związki z modelami religijności w XV i XVI w.</i> 3. <i>Niektóre aspekty permanentnej formacji katechetek i katechetów</i> 4. <i>Hymn ku czci Chrystusa</i>	25 (1987) 27 (1987)	15 6–9
Kapusta Bogusława	1. <i>Huntington 12.02.1963 r.</i> 2. <i>Budowa pierwszego domu w Huntington i poświęcenie...</i> 3. <i>Poświęcenie dobudowy drugiej, wrzesień 1973 roku</i>	28 (1987/88) 30 (1988)	50–54 11–13
Kozak Inocencja	1. <i>Alleluja (wiersz)</i> 2. <i>Temperament</i> 3. <i>Czy dusza ludzka po śmierci ciała może poznać?</i> 4. <i>Pokłon przy Żłóbku</i> 5. <i>Paławy: Kronika domu</i>	1 (1958) 3 (1959) 6 (1960) 7 (1960) 21 (1975)	3 24–29 21–29 1 34–36
Krajewska Bernarda, Kwapistewicz Benigna	<i>Dруга pielgrzymka Jana Pawła II do Ameryki Północnej w 1987 roku</i>	28 (1987/88)	25–32

Krajewska Bronisława	<i>Soboty Królowej Polski</i>	7 (1960)	19–21
Kulik Elżbieta	1. <i>Obłóczymy. Pierwsze śluby. Śluby wieczyste. Jubileusz 25-lecia</i>	23 (1986)	8–11
	2. <i>Imieniny s. Wikarii Angieli</i>	23 (1986)	23
	3. <i>Panie, do końca życia... (l. prof.)</i>	27 (1987)	10–11
Kusmierz Marcelina, Raczkiewicz Scholastyka, Szeleźniak Hiacynta	1. <i>Listy z misji Brazylii, 1985/1986</i>	23 (1986)	28–32
	2. <i>Listy z misji – 1987 r.</i>	24 (1986/87)	29–32
	3. <i>Listy z misji Boże Narodzenie – 1987 r.</i>	27 (1987)	66–69
Kutyła Rozalia	1. <i>Przedwiośnie (wiersz)</i>	4 (1959)	11
	2. <i>Śnieżyczka (w.)</i>	4 (1959)	12
	3. <i>Ogród Boży</i>	5 (1959)	13–14
	4. <i>Powołanie</i>	5 (1959)	15
	5. <i>Zdrowaś Niepokalana</i>	6 (1960)	30–31
	6. <i>Świeca rodatnia – symbol Maryi</i>	7 (1960)	1–2
	7. <i>Ofiara (w.)</i>	7 (1960)	11
	8. <i>Tajemnicze rośliny</i>	12 (1962)	22–24
	9. <i>Oczekujemy Cię, Matko</i>	13 (1963)	29
	10. <i>Dziecię Słoneczko (w.)</i>	22 (1975/76)	3
	11. <i>Czas (w.) Rozumienie czasu wg Ks. A. Jagłowskiego</i>	22 (1975/76)	4
	12. <i>Adwent w Kwidzynie (1986)</i>	24 (1986/87)	3
	13. <i>Boże Narodzenie w Brazylii (w.)</i>	24 (1986/87)	4
	14. <i>Świątynia Boża w Ohwocku (w.)</i>	24 (1986/87)	14
Kwapisiewicz Benigna, Mystkowska Joachima	<i>Boże Narodzenie w Huntington 1986 r.</i>	28 (1987/88)	3–10
	<i>Pierwsza Misza św. pontyfikalna Bpa Alfreda Markiewicza, Riverhede, USA 21.09.1986</i>	26 (1987)	19–20
Matecka Monika	<i>Lubini: Kronika domu</i>	20 (1969)	33–34
	<i>22 listopada – św. Cecylii</i>	24 (1986/87)	15–16
Michalec Eleonora	<i>Wspomnienia z ostatniej wojny światowej (1939–1945)</i>	28 (1987/88)	19–24
Michalec Imelda	<i>Troska o ludzi niepełnosprawnych</i>	28 (1987/88)	33–49

Moszyńska Maura	1. <i>Zakonie mój (wiersz)</i> 2. <i>Benedytką być (w.)</i> 3. <i>Huntington. Obwarcie kaplicy (w.)</i>	2 (1958) 2 (1958) 27 (1987)	15 16 46–47
Mystkowska Joachima	<i>Wspomnienie ostatnich chwil życia M. Małgorzaty Szyndler</i>	29 (1988)	24–29
Okon Kinga	1. <i>Wpływ nauczyciela i wychowawcy na rozwój religijny ucznia w wieku dziecięcym</i> 2. <i>Śluby moje oddam Panu z radością</i> 3. <i>Refleksje na miesiąc październik</i> 4. <i>Zjednoczyła nas w jedno miłość</i> 5. <i>Królowa zakonów</i> 6. <i>Encykliki społeczne (...)</i> 7. <i>Rocznica narodzin Zgromadzenia 24.06.</i> 8. <i>Podziękowanie P. Jezusowi (w.)</i> 9. <i>Rekolekcje (...) w Elblągu</i>	5 (1959) 7 (1960) 8 (1961) 9 (1961) 11 (1962) 14 (1963) 15 (1964) 25 (1987) 27 (1987)	16–19 15–18 2–3 6–8 10–14 28–29 5–6 3 60–62
Opolska Feliksa	1. <i>Relacje z dni organistowskich (...) na Jasnej Górze 29–30.1960</i> 2. <i>Śpiew gregoriański i jego dzieje</i> 3. <i>Śpiew greg. i jego dzieje (II)</i> 4. <i>Śpiew greg. i jego dzieje (III)</i> 5. <i>Śpiew greg. i jego dzieje (IV)</i> 6. <i>Wielkanocne dzwony (w.)</i> 7. <i>Śpiew greg. i jego dzieje (V)</i> 8. [Ks. A.] <i>przyjaciel liturgii i...</i> 9. <i>Śpiew greg. i jego dzieje (VI)</i>	7 (1960) 9 (1961) 10 (1962) 11 (1962) 12 (1962) 13 (1963) 13 (1963) 15 (1964) 16 (1965)	22–28 20–23 13–16 18–19 19–21 1 27–28 21–24 14–17
Pach Fabiana	<i>Ostatnia wteczera – nową Paschą</i>	25 (1987)	11–14
Paszowska Małgorzata (s. Leticja)	<i>Żłobek malerki (w.)</i>	22 (1975/76)	16
Pruss Lidia	1. <i>Na 40-lecie Zgromadzenia (w.)</i> 2. <i>Alleluja (wiersz)</i> 3. <i>Powołanie (w.)</i> 4. <i>Chełm Lub.: Kronika domu</i> 5. <i>Chełm Lub.: Kronika domu</i> 6. <i>Na poświęcenie nowego Domu Generalnego w Obwocku (w.)</i>	2 (1958) 4 (1959) 5 (1959) 19 (1969) 20 (1969) 24 (1986/87)	8 2 7 37–48 35–43 12–13

Przybył Jadwiga	<i>Putawy: Kronika domu</i>	20 (1969)	29–32
Raczkiewicz Scholastyka	1. <i>Pismo Święte w duchowości naszego Zgromadzenia</i> 2. <i>Listy z misji w Brazylii</i>	18 (1969) 26 (1987)	9–14 28–32
Radziściak Witolda	<i>Ciągle w drodze z Jezusem do Maryi – 275. pielgrzymka pieszka</i>	23 (1986)	24–25
Rutkowska Karolina	1. <i>Rola benedyktyнки misjonarki [jako] pielęgniarki w szpitalu</i> 2. <i>Wspomnienia o (...) s. Teresie Sowierszenko</i>	1 (1958) 25 (1987)	13–17 21–23
Sadownik Felicia	1. <i>Kwidzyn, Dom Gen. – Kronika</i> 2. <i>Sywetki naszych jubilatek</i> 3. <i>Kwidzyn, Dom Gen. – Kronika</i> 4. <i>Kwidzyn, Kronika Zgromadz.</i> 5. <i>Wspomnienia o zmarłych siostrach: Elżbieta, Salomea</i> 6. <i>Rekolekcje dla dziewcząt w Kwidzynie – 1987</i>	19 (1969) 19 (1969) 20 (1969) 23 (1986) 24 (1986/87) 25 (1987)	19–20 25–32 19–23 34–42 20–22 16–17
Sałacińska Klemensa	1. <i>Historia soborów powszechnych</i> 2. <i>Sywetka duchowa papieża Jana XXIII</i> 3. <i>Cnota sprawiedliwości...</i> 4. <i>W perspektywie...</i> 5. <i>Na progu drugiego tysiąclecia</i> 6. <i>Maryjność a chrystocentryzm Zgromadzenia</i> 7. <i>Pomóż utrudzonej Matce</i> 8. <i>Kwidzyn, D. Gen. Kronika</i> 9. <i>V Ogólnopolski Kongres Mariologiczny w Lublinie</i> 10. <i>Droga naszego życia z Maryją</i> 11. <i>Olsztyń, Kronika domu 1988</i>	12 (1962) 13 (1963) 14 (1963) 15 (1964) 17 (1966) 19 (1969) 20 (1969) 22 (1975/76) 24 (1986/87) 30 (1988) 30 (1988)	9–19 20–26 22–27 25 2–4 16–19 6–9 21–26 17–20 7–10 14–25
Sarnowska Serafina, Kwapisiewicz Benigna, Mystkowska Joachima	<i>Okres Wielkiego Postu i Wielkanocy w Kościele Amerykańskim i we wspólnocie Sióstr Benedyktynek Misjonarek w Huntington USA</i>	25 (1987)	4–11

Serwońska Cecylia (m. gen.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Misjonarka benedyktynka wierna Bogu</i> 2. <i>Ewangelia w naszym życiu</i> 3. <i>Matka Jadwiga Kulesza Założycielka Zgromadzenia...</i> 4. <i>Kult Serca Bożego w naszym Zgromadzeniu</i> 5. <i>Pokój ludziom dobrej woli</i> 6. <i>Aby byli jedno</i> 7. <i>Wielkanoc – święto życia</i> 8. <i>Agregacja Zgromadzenia naszego do Zakonu Benedyktynskiego</i> 9. <i>Z darami do stajenki</i> 10. <i>Dobroć</i> 11. <i>W złóbeczku na sianeczku</i> 12. <i>O vere beata nox</i> 13. <i>A myślny się spodziewali</i> 14. <i>Humanizm wcielania</i> 15. <i>Laudate Dominum omnes terrae</i> 16. <i>Znaczenie ustaw zakonnych w posoborowej odnowie Zgromadzenia</i> 17. <i>Odezwa w sprawie powołań zakonnych</i> 18. <i>Odezwa w sprawie wznowienia Biuletynu „Ora et labora”</i> 19. <i>Dekret erekcyjny Domu Generalnego w Otwocku</i> 20. <i>Dekret erekcyjny Domu Nowicjatu Zgromadzenia w Otwocku</i> 21. <i>Życzenia świąteczne</i> 22. <i>Życzenia świąteczne</i> 23. <i>Życzenia bożonarodzeniowe</i> 24. <i>Życzenia wielkanocne</i> 	<p>1 (1958)</p> <p>1 (1958)</p> <p>1 (1958)</p> <p>2 (1958)</p> <p>3 (1959)</p> <p>4 (1959)</p> <p>6 (1960)</p> <p>7 (1960)</p> <p>10 (1962)</p> <p>11 (1962)</p> <p>12 (1962)</p> <p>13 (1963)</p> <p>13 (1963)</p> <p>14 (1963)</p> <p>15 (1964)</p> <p>18 (1969)</p> <p>21 (1975)</p> <p>23 (1986)</p> <p>23 (1986)</p> <p>23 (1986)</p> <p>24 (1986/87)</p> <p>25 (1987)</p> <p>28 (1987/88)</p> <p>29 (1988)</p>	<p>4-8</p> <p>8-11</p> <p>19-23</p> <p>9-15</p> <p>3-6</p> <p>14-15</p> <p>1-3</p> <p>3-4</p> <p>3-4</p> <p>15-18</p> <p>1-3</p> <p>5-7</p> <p>10-14</p> <p>7-11</p> <p>14-21</p> <p>15-24</p> <p>11-14</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
Siostry Benedyktynki z Huntington USA	<i>Jubileusz 50-lecia 25-lecia sióstr</i>	23 (1986)	12-22
Sobczak Melania	<i>Sprawozdanie z pielgrzymki do Rzymu</i>	27 (1987)	63-65
Sobala Gaudencja	<i>Pielgrzymowanie do Matki Bożej Częstochowskiej</i>	23 (1986)	26-28

Staszczak Klara	1. <i>Drogi Opatrzności Bożej czasie II wojny światowej dla naszego Zgromadzenia (publikowane we fragmentach)</i> 2. <i>Wspomnienia o m. Założycielce</i>	26 (1987) 27 (1987) 29 (1988) 30 (1988) 26 (1987)	4-15 18-26 3-10 2-6 16-18
Szeleźniak Hiacynta	<i>Chrzest św. – powołaniem do świętości</i>	17 (1966)	4-9
Szymańska Angelika	<i>Benedyktynska zasada modlitwy i pracy w Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Misjonarek</i>	27 (1987)	27-32
Trynda Narcyzja	<i>Na zawsze. Śluby wieczyste 1987 r.</i>	27 (1987)	12-14
Tyszko Noemi	<i>Konini, ul. Portowa: Kronika domu</i>	28 (1987/88)	55-58
Wasilewska Ludomira, Kutyla Rozalia	<i>Doroczne uroczystości w Zgromadzeniu: 50-lecie profesji zakonnej</i>	23 (1986)	7
Wiśniecka Regina	<i>Postać Założycielki – m. Jadwigi Kuleszy</i>	18 (1969)	2-7
Wiśniewska Kamila	<i>Symposium benedyktynskie w Rzymie 1987 (Opat Prymas – Wiktor Dammert – organizator)</i>	28 (1987/88)	11-18
Witkowska Rajmunda	<i>Kwidzyn, ul. Słowiańska. Kronika domu</i>	26 (1987)	33-37
Wojtulewicz Gertruda	<i>Obwoc: Kronika domu 1983-1986</i>	25 (1987)	24-26
Wolska Teresa	<i>Romana Brandtstaettera, Dzień gniewu</i>	26 (1987)	23-27
Zenka Hildegarda	1. <i>Rola benedyktynki pielęgniarki w pielęgniarstwie domowym</i> 2. <i>Tajemnica Andrzeja</i> 3. <i>Pochyliła się nad człowiekiem</i> 4. <i>Znalazła ukojenie w modlitwie Różańcowej</i> 5. <i>Mała ofiara sprawiła wiele radości</i> 6. <i>Sieroca dola</i> 7. <i>By wywołać uśmiech...</i> 8. <i>Cicha ofiara</i> 9. <i>Z dobrocią do wszystkich</i> 10. <i>Wielkie serce</i> 11. <i>Dopomóżcie dziecaczkom przychodzić do Mnie</i> 12. <i>Bała się samotności</i>	3 (1959) 6 (1960) 7 (1960) 8 (1961) 9 (1961) 10 (1962) 11 (1962) 12 (1962) 13 (1963), 15 (1964) 16 (1965) 20 (1969)	30-33 32-34 29-31 22-23 24-25 28-30 21-23 25-26 33-34 26-28 23-24 24-25

Zieleniewska Franciszka	1. <i>Wstań, spiesz się i przyjdź, Pnp 2</i> 2. <i>O łasce powołania</i> 3. <i>Eucharystia w życiu zakonnym</i>	2 (1958) 5 (1959) 6 (1960)	6-8 8-12 4-7
Zielińska Placyda	1. [Okolicznościowy] wiersz 2. <i>Bóg się rodzi (w.)</i>	5 (1959) 9 (1961)	3 1
s. Beniamina (brak nazwiska)	1. <i>Z Niepokalaną w życie</i> 2. <i>Zmartwychwstał Pan (w.)</i> 3. <i>Miłość na wszystko jest gotowa</i>	9 (1961) 10 (1962) 10 (1962)	13 2 9-12
2. Redakcja Biuletynu (siostry benedyktynki misionarki)	1. <i>Słowo wstępne</i> 2. <i>Podziękowanie i prośba</i> 3. <i>Przepraszanie za opóźnienie wydania biuletynu</i> 4. <i>Życzenia wielkanocne...</i> 5. <i>Zagadki ascetyczne</i> 6. <i>Apel o pomoc w zakupie nowej maszyny do pisania</i> 7. <i>Życzenia bożonarodzeniowe</i> 8. <i>Życzenia bożonarodzeniowe</i> 9. <i>Instalacja prałata Antoniego Jagłowskiego jako proboszcza parafii św. Jakuba w Olsztynie</i> 10. <i>Życzenia wielkanocne</i> 11. <i>Życzenia wielkanocne</i> 15. <i>Na złoty Jubileusz kapłaństwa</i> 16. <i>Przebieg uroczystości złotego Jubileuszu</i> 17. <i>Życzenia wielkanocne</i> 18. <i>Życzenia na święta</i> 19. <i>Wznowienie biuletynu zgodnie z odnową posoborową</i> 20. <i>Słowo wstępne. Wznowienie wydawania biuletynu</i> 21. <i>Życzenia świąteczne i noworoczne</i>	1 (1958) 2 (1958) 3 (1959) 4 (1959) 4 (1959) 4 (1959) 7 (1960) 9 (1961) 9 (1961) 10 (1962) 13 (1963) 15 (1964) 15 (1964) 16 (1965) 17 (1966) 18 (1969) 21 (1975) 22 (1975/76)	1-2 47 41 1 4 25 1 mlb. 15-19 1 mlb. 1 29-33 1 1 1 1 2

<p>2. Redakcja Biuletynu (siostry benedyktyнки misjonarki)</p>	<p>22. Strona tytułowa 23. Życzenia dla nowo wybranego Zarządu generalnego Zgrom. 24. Nominacje na urzędy zakonne po kapitule gen. 1986 roku 25. Strona tytułowa 26. Uroczystość poświęcenia nowo zbudowanego Domu Generalnego w Obwocku 27. Strony tytułowe</p>	<p>23 (1986) 23 (1986) 23 (1986) 24 (1986/87) 24 (1986/87) 25 (1987) 26 (1987) 27 (1987) 28 (1987/88) 29 (1988) 30 (1988)</p>	<p>1 5 6 1 5-11 1 1 1 1 1 1 1</p>
<p>3. Papież, biskupi, księża diecezjalni, zakon- nicy Gut Benno, opat prymas OSB</p>	<p>List do przeł. generalnej Matki Tekli Domańskiej, San Anselmo, (29.05.1962)</p>	<p>11 (1962)</p>	<p>1</p>
<p>Dąbrowski Bronisław, bp</p>	<p>Działalność apostołska i dobroczynna istotnym elementem czynnego życia zakonnego</p>	<p>19 (1969)</p>	<p>5-15</p>
<p>Jairo Rui Matos da Silva, bp</p>	<p>List z Brazylii, Brasília 27.04.1986</p> <p>1. Stosunek siostry do siostry w mistycznym Ciele Chrystusa (tematyka życia wspólnego) 2. Uwagi o śmiechu 3. Zamknięcie I-ego Roku Wielkiej Nowenry przed milenium Chrztu Polski 4. Łaska uczynkowa 5. Łaska a zmartwychwstanie ciał 6. Rok-łaska. Drugi Rok Wielkiej Nowenry (od 04.05.1958) 7. Czy córka całego Zgromadzenia, czy członkini domu filialnego 8. To jest dzień, który dał nam Pan 9. Chrystus chlebem żywym 10. Istota powołania zakonnego</p>	<p>23 (1986) 2 (1958) 2 (1958) 2 (1958) 3 (1959) 4 (1959) 4 (1959) 4 (1959) 5 (1959) 6 (1960) 7 (1960)</p>	<p>28-32 16-19 19 20-29 8 3-4 5-10 13-14 4 8-13 5-10</p>

Jągłowski Antoni, ks.	11. <i>Miłość Boga do człowieka</i> 12. <i>Dzień Zmartwychwstania Pańskiego</i> 13. <i>Rozważania i refleksje na Święta Bożego Narodzenia</i> 14. <i>Przemówienie w dniu swego Jubileuszu</i> 15. <i>Jesliście tedy powstałi z martwych w Chrystusie, zdążajcie</i> 16. <i>Kazanie na jubileusz 50-lecia m. Tekli, m. Antoniny, s. Wiktorii</i>	8 (1961) 13 (1963) 14 (1963) 15 (1964) 16 (1965) 19 (1969)	3-6 2-4 2-6 7-14 2-6 20-25
Jan Paweł II, papież (bl.)	<i>Modlitwa na Rok Maryjny</i>	27 (1987)	2
Paweł VI, papież	<i>Telegram na Jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich ks. A. Jagłowskiego</i> (kard. Cicognani)	15 (1964)	3
Paweł VI, papież	<i>Breve, nominujące ks. A.J. na Protonotariusza Apostolskiego (kard. Cicognani)</i>	15 (1564)	4
Pawłowski Grzegorz, ks.	<i>List do s. Klary Staszczak – wiersz pozdrowienia, Jaffa, 24.04.1986</i>	23 (1986)	33
Rostworowski Piotr OSB	<i>Modlitwa a praca</i>	8 (1961)	9-12
Siwek Wł., ks. SJ	<i>Wzajemna współzależność ludzi w wykorzystaniu łask Bożych</i>	3 (1959)	19-23
Szymański Stanisław, ks. SJ	1. <i>Błogosławieństwa Jezusowe</i> 2. <i>Miłość nigdy nie ustaje</i> 3. <i>Miłość otwarta na drugich</i> 4. <i>Miłość nie zazdrości</i> 5. <i>Gdybym rozdał wszystkim majątność swoją. Serce Jezusa pełne miłości</i> 6. <i>Teraz widzimy niejako przez zwierciadło...</i> 7. <i>Współczesne ujęcie kultu Najświętszego Serca Jezusowego</i>	7 (1960) 9 (1961) 11 (1962) 12 (1962) 14 (1963)	12-15 9-13 7-9 4-9 11-14
Wyparło Stanisław, ks. SVD	<i>List z Indonezji</i>	16 (1965) 20 (1969)	7-12 1-6
Wyszyński Stefan, kard., Prymas Polski	1. <i>Przemówienie z okazji 50-lecia Zgromadzenia SS. Misjonarek św. Benedykta, 23.06.1967</i> 2. <i>Obowiązki pomocników Maryi-Matki Kościoła, Jasna Góra, 1969</i> 3. <i>Wezwwanie ludzi dobrej woli do pomocy Kościołowi i chrześcijańskiej Ojczyźnie (...)</i>	17 (1966) 19 (1969) 20 (1969) 20 (1969)	16-20 1-4 9-10 11-18
4. Autorki święckie			
Cejnóg Janina	<i>Wspomnienia o śp. s. Karolinie Rutkowskiej</i>	29 (1988)	24-29
Halina Wistuba	<i>Nauka Kościoła w sprawie korzystania z telewizji</i>	24 (1986/87)	23-28

Przedstawiony wyżej alfabetyczny spis autorów naszego „Ora et labora” w ciągu 30 lat oraz przegląd tytułów zamieszczonych w nim prac może nasuwać czytelnikom pewne spostrzeżenia. Autorów znanych z imienia i nazwiska²⁰ podzielono na cztery grupy: 1) Siostry, 2) Redakcja, 3) Papieże, biskupi, księża diecezjalni, księża zakonni, 4) Autorki świeckie. Tak więc w sumie w naszym biuletynie zamieszczono w omawianym czasie różnego rodzaju teksty: artykuły, listy, kroniki, kazania, konferencje ascetyczne, wiersze, niekiedy dokumenty itp. Z redakcją współpracowało 67 sióstr, które pisały samodzielne artykuły, sprawozdania, wiersze, kroniki, listy itp. W sześciu przypadkach mamy do czynienia z autorstwem zbiorowym artykułów. Ponadto 32 z zamieszczonych pozycji stanowią prace anonimowe; najczęściej są to niepodpisane kroniki domów zakonnych lub wiersze.

Niżej podajemy wykaz pisarek zakonnych, które kilkakrotnie publikowały swoje prace w „Ora et labora”. Pozostałe, tu nieuwzględnione, mają mniejszą liczbę pozycji.

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba prac	Lp.	Imię i nazwisko	Liczba prac
1.	m. Cecylia Serwońska	24	10.	Ambrozja Kalinowska	4
2.	Rozalia Kutyla	14	11.	Agnia Białczak	3
3.	Hildegarda Zeńka	12	12.	Maura Moszyńska	3
4.	Klemensa Sałacińska	11	13.	Franciszka Zieleniewska	3
5.	Kinga Okoń	9	14.	Elżbieta Kulik	3
6.	Feliksa Opolska	9	15.	Marcelina Kuśmierz	3
7.	Lidia Pruss	6	16.	Scholastyka Raczkiewicz	2
8.	Felicja Sadownik	6	17.	Karolina Rutkowska	2
9.	Innocencja Kozak	5	18.	Klara Staszczak	2

Redakcja, w której skład wchodziły zazwyczaj dwie siostry, nie podpisując się imiennie, 33 razy zabierała głos na kartach biuletynu w różnych formach, od krótkich komunikatów począwszy po dłuższe opracowania. Na razie nie mamy wiadomości na temat tego, ile trwała kadencja pracy redaktorek i jak były powoływane do wypełniania tego nadobowiązkowego zadania.

Ponadto ważne i trwałe ślady na kartach naszego biuletynu pozostały po różnego rodzaju kontaktach (pośrednich lub bezpośrednich) 12 duchownych wysokich szczebli hierarchii i zakonów z naszym Zgromadzeniem, w formie: 31 konferencji ascetycznych, 4 listów, a nawet dokumentów papieskich. Należy zaznaczyć, że jako wyraz wyjątkowego szacunku dla pierwszego nasze-

²⁰ Jedna z sióstr piszących do naszego biuletynu podpisywała się tylko imieniem (s. Beniamina), zob. wykaz, s. 415.

go kapelana ks. prałata Antoniego Jagłowskiego, w 1964 roku rozpoczynającego świętowanie złotego jubileuszu swego kapłaństwa w naszym ówczesnym Domu Generalnym w Kwidzynie, redakcja „Ora et labora” poświęciła mu cały, chociaż skromny, zeszyt 15 tego biuletynu.

Odnotowano też w naszym „Pisemku” jako autorki dwie świeckie osoby: jedna napisała wspomnienia o swej zmarłej rodzonej siostrze, a naszej siostrze zakonnej Karolinie Rutkowskiej²¹, drugą była pani doc. dr hab., wykładowczyni filozofii na Instytucie Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie²².

Zakończenie

Kończąc, należy stwierdzić, że publikowanie w Zgromadzeniu biuletynu wewnętrznego jako łącznika wspólnotowego nie było ani łatwe, ani proste, ale sprawiało radość i przynosiło satysfakcję utrudzonym pracą siostram. Przy niskim wówczas poziomie techniki biurowej ta czynność zabierała redakcji wiele czasu, czy to z godzin pracy zawodowej, czy z należnego odpoczynku. Ponadto wymagała sprawnego sprzętu. Z kilkakrotnym wznowianiem „Pisemka” związana była nadzieja, że stanie się ono rzeczywiście łącznikiem między członkiniami Zgromadzenia. Mam nadzieję, że druga część tego artykułu, która zostanie przygotowana do druku w najbliższym czasie, pokaże szersze horyzonty tego biuletynu, uświadomi, jakie zmiany zaszły w tej dziedzinie i jak przy współczesnej technice komputerowej wyglądają nowe perspektywy więzi wspólnotowej w naszym Zgromadzeniu. Materiały publikowane w tzw. „Pisemku”, czyli w biuletynie „Ora et labora”, w wielu przypadkach są bardzo cennymi źródłami narracyjnymi²³ potrzebnymi do historiografii naszej rodziny zakonnej, zwłaszcza przed jubileuszem jej 100-lecia.

²¹ J. Cejnow, *Wspomnienia o śp. S. Karolinie Rutkowskiej*, „Ora et labora” 29 (1988), s. 24–29.

²² H. Wistuba (ur. 1920), członkini Instytutu Służebnic Ołtarza, zob. *Halina Wistuba – Nota biograficzna*, w: *50 lat służby Kościołowi, Warmińskie Wyższe Studium Katechetyczne*, Olsztyn 1996, s. 86–87.

²³ Warto też zauważyć, że w ciągu 30 lat wydawania biuletynu „Ora et labora” zamieszczono w nim też trzy źródła dokumentowe. Są to: *Breve* papieża Pawła VI nominujące ks. Antoniego Jagłowskiego na Protonotariusza Apostolskiego – nr 15 (1964), s. 4, i dwa dokumenty sporządzone przez m. Cecylię Serwońską, przełożoną generalną: 1) *Dekret erekcyjny Domu Generalnego Zgromadzenia w Otwocku*, Kwidzyn, 16.06.1986 – nr 23 (1986), s. 3, oraz 2) *Dekret erekcyjny Domu Nowicjatu Zgromadzenia w Otwocku*, Kwidzyn, 16.06.1986 – nr 23 (1986), s. 4.

Summary

„Ora et Labora” – the Internal Newsletter of Congregation of Benedictine Sisters of Missionaries, first number 1958–1988 years

Presented article include an introduction to the problems of scientific reflection and four chapters: Genesis and the project of contents and implementation of „Pisemko” as a quarterly; Realization Prest Jagłowski’s project and clarification the principal and father gaal of „Pisemko”; Freguency of issue of „Pisemko” or „Ora et labora” the Internal newsletter of Benedictinne Sisters of Missionaries; The authors, topics and conclusion with the summary of the article as the first part and the announcement the second part with the essential theme.

Jadwiga Ambrozja Kalinowska OSB – dr hab., prof UWM, wykłada w Katedrze Historii Kościoła i Dziedzictwa Kulturowego, Wydział Teologii UWM w Olsztynie. Doktorat z neolatynistyki na Wydziale Polonistyki UW w 1984 roku, habilitacja na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL w 2005 roku w zakresie neolatynistyki i literaturoznawstwa. Autorka licznych artykułów popularnych i naukowych oraz kilku pozycji książkowych.